

L'ABAT ESCARRÉ: LLUMS I OMBRES

1. L'Abat en el seu context històric
2. Primers anys
3. Període abacial: Aureli Maria Escarré, Abat de Montserrat
4. Declaracions de l'Abat Escarré al diari francès "Le Monde"
5. Exili i defunció
6. Les relacions de l'Abat Escarré amb diferents personatges de l'època
7. Records i vivències de persones que el van conèixer. Conclusió.
8. Cronologia
9. Bibliografia / Webgrafia

1. L'Abat Escarré en el seu context històric.

L'època en que va néixer, viure i morir en Francesc Escarré i Jané (1908-1968), que posteriorment fou abat de Montserrat com Aureli Maria Escarré va ser força convulsa i sens dubte va influir en la seva sensibilitat i en moltes de les decisions i actuacions que prendria i faria com abat. Posar en context la situació política i social del moment ens permetrà entendre millor "Les llums i les ombres" del personatge objecte d'aquest estudi.

ABANS DE L'ÉPOCA ABACIAL, fins 1940. A destacar, entre molts altres esdeveniments:

A nivell internacional: Tingué lloc la I Guerra Mundial (1914-1918). Posteriorment a Rússia hi hagué la sublevació al Règim dels tsars i la posterior presidència de Lenin i Stalin. El 1929 el crack econòmic de Wall Street. A nivell europeu: Acord entre la Santa Seu i la Itàlia feixista de Mussolini. El 1932 els nazis guanyen les eleccions a Alemanya i el 1933, Adolf Hitler es anomenat canceller alemany. L'any 1939, comença la II Guerra Mundial, l'exercit alemany ocupa París i tota França. Inici de la II Guerra Mundial.

A nivell nacional: Quan Francesc va néixer, Espanya ja havia perdut la majoria de les colònies i vivia sota el regnat convuls d'Alfons XIII, amb diversos canvis de presidents de govern, amb greus incidents motivats per pistolerisme i una important activitat anarcosindicalista i anticlerical. Caldria destacar la Setmana Tràgica (1909) amb la crema a Barcelona d'un elevat nombre d'esglésies i convents, arrel de la indignació de la població pel reclutament de civils per intentar combatre a la revolta del Rif.

Amb aquest ambient conflictiu, després d'un cop d'Estat comença el període de la dictadura de Primo de Rivera (1923-1930). Dictadura amb mà dura que provocà a Catalunya, entre d'altres, la dissolució de la Mancomunitat que s'havia aconseguit amb el president Maura sota la monarquia d'Alfons XIII

L'any 1932, arrel del resultat d'unes eleccions municipals, es proclama la II República que haurà d'afrontar importants vagues i cremes de convents a Madrid. A Catalunya, Macià proclama l'Estat Català dins de la República Federal Ibèrica, també es recupera

la Generalitat i s'aprova l'Estatut d'Autonomia. El mateix any, Macià fou president de la Generalitat.

En aquest ambient, el govern d'Azaña tanca els col·legis religiosos dels jesuïtes i posteriorment els religiosos en general, no poden exercir l'ensenyança. A Catalunya, a l'abril de 1936, Companys proclama l'Estat català dins la República Federal Espanyola. Aquest fet, junt amb la revolta de treballadors a Astúries, es coneix com la Revolta d'octubre. Com a resposta el general Batet declara l'estat de guerra a Catalunya, i ataca el Palau de la Generalitat a canonades. El juliol de 1936, comença la revolta militar contra la II República, comença la Guerra civil espanyola que durarà fins el 1939.

DURANT L'ÈPOCA ABACIAL I EXILI, des de 1941 fins 1968. A destacar, entre molts altres esdeveniments:

A nivell internacional: Continuació de la II Guerra Mundial que durarà fins el 1945, amb un nombre de morts aproximat de 80 a 100 milions de persones a tot el món, la majoria civils, la més mortífera de la història i la primera en utilitzar armes nuclears. Es destapen els horrors dels camps d'extermini. Es distancien les posicions de les grans potències vencedores, es parla de la Guerra Freda, del Teló d'acer, línia inicialment imaginària entre el bloc capitalista i el comunista, però que es materialitza físicament amb la construcció del mur de Berlín l'any 1961.

El 1946 neix la ONU i el 1948 la OTAN. S'inicia el Pla Marshal per la reconstrucció d'Europa. Fins anys més tard, Espanya no s'incorporarà en aquestes organitzacions. El mateix any 1948, l'assemblea General de la ONU proclama la Declaració Universal dels Drets Humans. El 1957 neix el Mercat Comú Europeu. El 1958 es crea el Fons Monetari Internacional i el Banc Mundial.

Diversos països aconseguixen la independència: L'Índia, Pakistan, Marroc, Argèlia, Rhodesia, Congo belga, Guinea equatorial entre d'altres.

Revoltes a EEUU per la discriminació racial. Assassinats del president J.F. Kennedy, del seu germà Bob Kennedy i de Martin Luther King. EEUU entra a la guerra del Vietnam.

Comencen a aparèixer a França (1957) “els altres sacerdots”, capellans que per conèixer millor els problemes dels obrers s’incorporen en el seu món de treball.

El 1958, el Papa Joan XXIII succeeix a Pius XII. El Concili Vaticà II de l’any 1962 té una gran repercussió. Continua la seva obra Pau VI. Les seves posicions sobre el control de la natalitat, promulgades en la seva encíclica *Humanae vitae* el 1968 foren molt polèmiques sobretot a l’Europa Occidental i a Amèrica del Nord.

El 1968, fou declarat per la ONU com l’Any Internacional dels Drets Humans i començà amb l’atac a l’ambaixada dels EEUU a Saigon per part de guerrillers del Vietcong. A França s’inicià el que es coneixeria pel “Maig francès” amb grans manifestacions i, a la plaça de les tres Cultures de la Ciutat de Mèxic, es produí una matança amb un molt elevat nombre de víctimes estudiantils.

A nivell nacional: Finalitzada la guerra civil (1939) queda una Espanya dividida en vencedors i vençuts, sent aquests durament represaliats i castigats durant un llarg període de temps. La destrucció i la fam son generalitzats, Hi han cartilles de racionament fins l’any 1952. Una important sequera (1943-1945), encara accentuà més la misèria de la població, amb restriccions d’aigua i de llum. Dèficits molt importants d’habitatge que s’anirà accentuant posteriorment amb la important emigració a les grans urbs, en concret a Barcelona.

La ONU, inicialment, el 1946, recomana als seus membres la retirada dels caps de la diplomàcia dels seus membres d’Espanya, per considerar, que a pesar de que oficialment va ser neutral durant la Segona Guerra Mundial, tenia moltes afinitats amb els règims nazis alemanys e italians. Era difícil considerar Espanya com un país democràtic. El 1950 es revoca aquesta decisió i també arriba el pla Marshall. Comencen a arribar els turistes. S’instal·la la SEAT a Barcelona. El 1955 Espanya entra a l’ONU.

Vaga de tramvies a Barcelona i posterior vaga general, el 1951.

El 1953 es signa el Concordat entre la Santa Seu i Espanya.

El 1956, a Barcelona arrel de les eleccions sindicals de la SEU, enfrontament entre estudiants oficialistes i opositors, que es considera l'embrió de la oposició franquista que vivia en la clandestinitat i polititzava la Universitat.

El 1957 és l'any del considerat inici del desenvolupament econòmic a Espanya.

El 1960 tenen lloc els coneguts com "Fets del Palau de la Música" amb protestes per impedir a l'Orfeò Català de cantar "El cant de la senyera", amb múltiples detencions i empresonaments.

El 1962, celebració dels 25 anys del alçament militar. Fraga (ministre de informació i turisme) inicia una tímida apertura de la premsa espanyola.

El 1963 té lloc una campanya de descrèdit internacional contra Franco arrel de la condemna i execució del militant comunista Julián Grimau. A la premsa internacional es fa esment de l'existència de milers de presoners polítics, de tortures i de mesures repressives brutals.

El 1964, celebració dels "25 anys de Pau". En motiu d'aquesta celebració, Franco fa ús de la seva facultat de gràcia en matèria d'indults i elimina el "Registro Central de penados i rebeldes". Protestes estudiantils en diferents ciutats.

El 1966 nova Llei de Premsa que tenia aparença liberalitzadora.

El 1966, a Catalunya es registrava un rebrot del catalanisme amb un manifest de la demanda de bisbes catalans, amb el lema "Volem bisbes catalans", deixant constància de l'antiga associació entre clero i nacionalisme. El mes de març d'aquell mateix any tingué lloc "La Caputxinada".

La mort del Pare abat Escarré es produí el 21 d'octubre de 1968 i per tant va ser testimoni dels molts esdeveniments que tingueren lloc en aquesta intensa etapa de la història mundial que, segurament, va marcar la seva trajectòria personal i com a eclesiàstic ja que en moltes ocasions actuà i es posicionà tant en l'esfera política, religiosa com en la social.

2. PRIMERS ANYS

El pare Abat va néixer el 15 d'abril de 1908 a l'Arboç, fill de Jaume Escarré i Aurèlia Jané. El seu pare era d'esquerres i estava molt involucrat en feines socials. La mare era una dona de fortes creences religioses. Uns dies després, del seu neixement, li va ser administrat el Sacrament del Baptisme, imposant-li els noms de Francesc, Jacint i Carles.

Francesc Escarré i Jané a l'edat d'un any

Sovint es diu que els primers anys de la vida i com es viuen, fins i tot situacions insignificants, tenen una relació directa amb el que serem i marcaran molts aspectes i decisions que es prenen a l'edat adulta. En Francesc ja ben aviat tenia inquietuds que despertaven en ell curiositat per tot el que l'envoltava. Passava moltes estones a casa la seva àvia materna i allí, el seu oncle Ramon, li anava deixant llibres que li van despertar interès per la Religió. Es comenta que en moltes ocasions li agradava jugar amb els amics a "dir missa". Muntaven amb quatre fustes una mena "d'altar" improvisant els estris necessaris i es prenia molt seriosament el fer de Sr. Rector.

Era estudiós i s'interessava especialment en tot el que estava relacionat amb la història. Era també molt intel·ligent i popular entre els seus companys d'escola. Es recorda que de molt jove, quan passava pel passeig de la Badalota de l'Arboç, des d'on es veu el massís de Montserrat, sempre li agradava resar una Salve a la Moreneta.

El 27 d'abril de 1923 va anar amb els escolans de la Parròquia d'excursió a Montserrat. Per ell va ser molt important aquell contacte perquè dins seu ja anava creixent la seva vocació.

El 8 de setembre del mateix any , festa de la Nativitat de la Verge Maria, el jove Francesc Escarré Jané va entrar al Col·legi d'Apostolants del Monestir Benedictí de Montserrat per ser monjo.

Als seus pares els hi va sorprendre aquesta decisió ja que ell era l'hereu. Varen patir la seva marxa, tal com també la va patir el seu germà Ramon, que tenia tres anys menys i els dos es tenien una gran estimació. Aquesta va ser la seva primera decisió important a la qual més endavant en seguirien moltes d'altres. Varen ser dos anys de postulant en què el jove Francesc Escarré va estudiar amb gran interès.

L' Abat Marcet el vestí amb l'hàbit de monjo el 31 d'Agost de 1925 i li va imposar el nom d'Aureli Maria. Un dels motius va ser que la mare d'en Francesc es deia Aurelia i també que feia poc temps que s'havien portat a Montserrat les relíquies de Sant Aureli. La seva mare, sempre es va sentir orgullosa que el seu fill portés el nom d'ella com a monjo.

La professió monàstica la va fer el 5 de setembre de 1926. El noviciat i els diferents estudis de Teologia, filosofia i d'humanitats, els va rebre al Santuari del Miracle i al Col·legi de Sant Anselm de Roma. Va fer la professió solemne l'11 de juliol de 1930, diada de Sant Benet i el 3 de setembre de 1933 va rebre l'Ordenació Sacerdotal de mans del Bisbe Irurita a Montserrat sent apadrinat per la seva àvia Rosa Font i el seu germà Ramón.

Al monestir va ser nomenat professor d'Història, per la qual va tenir interès tota la vida. Va exercir el càrrec fins a l'any 1936, any de l'esclat de la Guerra Civil, en aquell moment en el que la comunitat es va dispersar, el pare Aureli portava ja tres anys de sacerdot i tretze anys al Monestir, i juntament amb altres monjos es va escapar a Barcelona. Va

estar allà refugiat fins que, ajudats per el Conseller de la Generalitat Ventura Gassol, juntament amb altres monjos, van fugir en vaixell cap a Gènova. A principis d'agost del mateix 1936 varen arribar a Roma, refugiat a Sant Anselm, va reagrupar els monjos fugitius que estaven dispersos.

El Vaticà li va demanar que el seu ministeri l'exercís al convent de religioses de Viboldone, on hi va arribar l'11 de Novembre. Durant la seva estada al convent, el pare Aureli Escarré va transmetre a la comunitat una influència profunda sobre l'esperit de Sant Benet i poc més tard aquelles monges esdevingueren Benedictines i tota la comunitat va fer la nova professió solemne. Més endavant va ser a Viboldone, al centre de la nova xarxa Benedictina.

A l'abril de 1938, al semblar la fi de la guerra més propera, el pare Aureli va viatjar a Espanya, concretament a Navarra, al balneari de Belascoain, a pocs km de Pamplona, on es va juntar amb un grup de monjos Montserratins. Va ser allà on l'Abat Marcet li va encomenar la importància d'ocupar el monestir de Montserrat en nom de la comunitat Benedictina abans de la imminent ofensiva de les tropes franquistes a Catalunya.

Va ser amb aquesta important missió que el pare Escarré va sortir de Belascoain cap a Saragossa el Gener de 1939. El dia 24 va obtenir l'autorització firmada pel comisari de la zona de Llevant i, amb aquest indispensable document a les seves mans, va emprendre la seva desitjada tornada a Catalunya. Cal recordar que encara hi havia conflictes malgrat els fronts de guerra, en molts punts, ja estaven de retirada.

Quan va ser a Esparreguera va pujar a peu fins a Montserrat acompanyat pel pare d'un monjo i d'un treballador del Monestir. Era el 29 de Gener de 1939. El monjo Sever Renyer i el germà Idelfons Llobet varen arribar el mateix dia. Els tres junts van formar la Comunitat provisional del Monestir. Tot estava deixat, feia menys d'una setmana que s'havia evacuat l'Hospital militar. Montserrat s'havia conservat gràcies a que la generalitat va establir allí un destacament de Mossos d'Esquadra. Aquella nit, al cambril, davant l'imatge provisional de la Verge (l'autèntica estava amagada des de la persecució) van resar totes les pregàries que sempre feia la comunitat i finalment cantaren plegats el Virolai. És fàcil d'imaginar l'emoció d'aquell moment.

Darrera quedaren els temps convulsos de la persecució religiosa en que varen ser assassinats 23 monjos de la comunitat Benedictina.

El desig de l'Abat Marcet es va complir, el pare Aureli Escarré va aconseguir que el confirmessin com a Prior abans de l'arribada de l'exèrcit franquista i així evitar la intervenció del comisari eclesiàstic vingut de Salamanca . Així quan va arribar el moment l'Aureli Maria Escarré va obrir la porta amb autoritat com a Prior de la Comunitat Benedictina del Monestir de Montserrat.

3. PERÍODE ABACIAL: AURELI MARIA ESCARRÉ, ABAT DE MONTSERRAT.

L'abadiat d'Aureli Mª Escarré a Montserrat va durar 20 anys, des de 1941 fins 1961. Va succeir a l'Abat Marcet, delicat de salut, que va demanar un coadjutor. La lliure votació, que es va fer el dia 27 de febrer de 1941, elegí com abat coadjutor el fins a les hores prior dom Aureli Mª Escarré.

En la festa patronal del 27 d'abril d'aquell any, el nou abat rebé la benedicció abacial i començà a afrontar la difícil tasca d'engrandir Montserrat. En un període polític molt complicat de la postguerra immediata i les experiències prèvies viscudes de persecució sistemàtica de sacerdots i religiosos.

La personalitat de l'Abat Escarré és difícil d'entendre. Segons Jordi Vila-Abadal, metge i ex monjo de Montserrat, Escarré era malaltís, poc dotat per l'estudi però amb gran interès.

Una vegada ordenat monjo, fou un frenètic seguidor de les regles de St. Benet, sobretot de la d'obediència i submissió, d'Ora et labora, de Lectio Divina i de Romanitat, molt addicte al Papa. Segons Marià Martinell, era una mica renaixentista, un punt ancorat en el passat. Les seves cerimònies eren força barroques i els actes religiosos, sempre amb la mitra i resta d'ornaments, eren espectacles magnífics de color i solemnitat. L'abat era un home que estimava la magnificència i que estava enlluernat per la pompositat que va veure i viure al Vaticà

Segons Max Cahner, ex-Conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya, i també altres personatges que el van conèixer, el descriuen com un home autoritari i que creia que calia jugar el paper de l'Església amb el poder i amb presència aclaparadora. L'Abat es presentava als actes públics amb el seu Mercedes i el seu xofer. També en la mateixa línia de pompositat, va promoure importants obres de reconstrucció i renovació de Montserrat. Va voler que Montserrat projectés una imatge de categoria religiosa, cultural i artística per dos motius: perquè li agradava a ell així i perquè com més rellevant

fos Montserrat en tots els sentits, més pes podia tenir en la política de reconstrucció del país.

Escarré per una banda, es posa a favor de Franco, doncs estava convençut que aquest havia salvat a l'Església i als capellans. Els dolents eren els altres, aquells grups anarquistes, aquelles esquerres que els varen perseguir i assassinar. Per altre banda, afavoria les posicions catalanistes. Des de 1947 Montserrat s'anava convertint en el focus d'irradiació de la cultura catalana prohibida.

Va treballar intensament per superar les dificultats d'adaptació a l'esperit de Montserrat dels diferents monjos i per crear una unanimitat entre la comunitat. Cal tenir en compte que es venia de la forta experiència de l'assassinat de vint-i-tres monjos fet del que se'n parlava constantment a la comunitat. La unitat de la comunitat va ser sempre objecte del seu interès però no sempre es va aconseguir.

Es va esforçar per a ennoblir els edificis del monestir, especialment el presbiteri de la basílica, l'atri i la façana principal, la sala del signe, la cripta dels màrtirs (la de l'Abat Marcet, i on ara hi reposa ell mateix), l'escala del cambril i tot el conjunt del nou tron de la Mare de Deu amb materials nobles de qualitat, i va ennoblir la manera d'acollir els visitants fent construir l'Hotel Abat Cisneros. També va resoldre el problema de l'aigua corrent, que angoixava des de segles els monjos i pelegrins «amb una colossal obra d'enginyeria». A més, va enriquir el museu amb l'adquisició de fons pictòrics molt valuosos. Com a colofó de tot això, van ser les festes d'entronització de la Mare de Deu on Montserrat va lluir com mai abans en molts aspectes.

Entrada a la basílica del bloc de pedra que serà l'altar del presbiteri.

Façana principal. Arquitecte Francesc Folguera, escultor Joan Rebull

També va elevar l'horitzó cultural de la comunitat benedictina perquè el monestir fos un veritable focus intel·lectual i d'esperit cristià, com també la restauració de la litúrgia, introduint-hi la llengua vernacle, el català. L'Abat Escarré creia que els monjos havien de tenir una formació, com més extensa i profunda millor. Així la major part dels monjos joves del seu temps van anar a diversos llocs de l'estranger a formar-se. Amb aquesta convicció, ell creia que així els monjos serien més capaços d'acceptar l'esperit monàstic i de ser homes útils per la comunitat, per a l'Església i el país.

Ben aviat donà acolliment moral i físic als escaladors. Aquests joves atrevits i amants de la natura, malgrat que no acostumaven a distingir-se per la seva actitud religiosa, cosa que l'abat sabia, no el priva de deixar que els seus monjos joves, que hi tenien tirada, s'hi relacionessin.

L'Abat va adonar-se de seguida del valor que podia tenir pel poble català l'existència de l'escoltisme, per tant, no li costa de sentir-se inclinat a donar-li el seu suport. La relació de l'escoltisme català amb Montserrat de l'època Escarré fou extensa i intensa. La gran quantitat de recessos, sessions o debats que els escoltes catalans de totes les tendències feien al monestir i la participació en la redacció de la revista "La Roda" en son un exemple. Montserrat i l'escoltisme foren dues coses agermanades.

Preocupat com estava pel futur del país, es lògic que tingués també una especial atenció pels estudiants universitaris. No era fàcil contactar amb aquests joves d'una forma col·lectiva perquè com a tals, no es manifestaven especialment devots. Però quan els universitaris van començar a tenir altres inquietuds, l'Abat va captar-ho de seguida i va facilitar les relacions tant com va poder.

L'Abat Escarré tenia molt clar que Montserrat, a més de Monestir, també era Santuari, que era el Santuari de Catalunya i que això significava atendre els pelegrins en el sentit més ampli de la paraula. D'aquesta manera es van establir abundoses relacions entre grups universitaris. Montserrat va intervenir en la constitució de grups universitaris molt significatius com les Comunitats cristianes, en l'organització de les rutes universitàries de Montserrat. Van ser molt importants per a la presa de consciència social i política de molts estudiants, una gran part d'aquells estudiants no eren practicants religiosos i alguns d'ells fins i tot eren ateu fervorosos. Això que per alguns eclesiàstics de l'època

hauria estat una barrera infranquejable, per a l'Abat Escarré no va ser cap inconvenient i no li va impedir d'obrir generosament les portes de Montserrat perquè hi trobessin tot l'acolliment i el refugi en especials moments de persecució. Personatges com: Pasqual Maragall, Agustí i Plàcid Vila-Abadal, Marc Taixonera, i altres.

Segons Ferran Llopis i Sarrió, antic president dels joves d'Acció Catòlica de la Diòcesi de Barcelona, Montserrat, en l'època de l'Abat Escarré, acollí també grups de capellans i joves que durant la dècada dels anys cinquanta s'anaven convertint en moviments catalans i especialitzats en els tradicionals centres d'una Joventut d'A.C. (filla de l'esperit de post-guerra, en el marc del que avui s'anomena nacional-catolicisme).

Escarré tenia, amb els diferents grups que acollia a Montserrat, un tracte d'amistat, confiança i disponibilitat difícilment superable en homes d'Església de la seva jerarquia i a la seva època.

L'Abat Escarré va tenir la intuïció que Montserrat havia d'obrir-se, acollir i escoltar les veus discrepants en matèria religiosa, eclesiàstica, política i cultural que sorgien a Catalunya i que no sabien on dirigir-se. Ell fou, com molts monjos, capellans i laics, el primer beneficiari d'aquest fet i per tant, la seva evolució, com la de la majoria d'aquella generació, va ser fruit de la seva generosa actitud d'obertura. El progressisme i el conservadorisme convivia en el Monestir.

Els moviments en pro dels laics, com Opus Dei, suposaren en els primers anys de la post-guerra, una certa esperança de renovació del catolicisme clerical i tradicional. Llibres com El valor divino de lo humano, (Jesús Urteaga) tingueren influència en joves i capellans pel que suposava de novetat i possibilitat d'acollir-se a noves formes d'obediència i espiritualitat diguem no conventuals.

L'Abat Escarré, home atent al que passava en el país, simpatitzà durant bastant temps amb alguns dirigents de l'Obra. Era gent relacionada econòmicament i políticament amb el poder i tenien un especial atractiu per a l'Abat Aureli, debilitat que ell mateix sovint confessava. El creixent compromís de membres de l'Opus Dei amb el règim franquista, i la cada dia més divergent coincidència entre la pastoral de l'Obra i la diocesana forçaren un natural canvi d'actitud de l'Abat.

Max Cahner, anys més tard ex-Conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya, va tenir l'oportunitat de conèixer-lo personalment gràcies a l'edició, en forma de revista, de l'antic portaveu de l'Associació dels Escolans de Montserrat que es deia " Germinabit". Fou una revista, a manera de butlletí interior, que en Ramon Bastardes i Max Cahner, per consell de Josep Benet, varen intentar fer-ne una revista de cultura general. Una revista que d'una manera, diguem-ne tolerada, es va publicar entre els anys 1956-57. L' Abat va entendre l'interès de tirar endavant aquest projecte i els va assegurar que Montserrat els protegiria. La revista SERRA D'OR, portaveu aleshores dels treballadors de Montserrat, va tenir problemes amb l'impressor i es va arribar a l'acord de publicar una sola revista editada únicament en català: SERRA D'OR, amb el format actual que era el de "Germinabit". L'equip fou el mateix: l'Oriol Bohigues, en Josep Benet, Alexandre Cirici, Jordi Carbonell, Joan Triadú i altres persones. Sens dubte l'abat, fou una persona que va comprendre perfectament quina era la tasca a fer per una revista com aquella i també cregué en la necessitat d'incorporar-hi els intel·lectuals del país. Havia de ser una revista que aplegués al seu entorn tota la gent del país. I així va ser. Marxistes, catalanistes, etc. tots col·laboraven a SERRA D'OR.

Fou un home preocupat pels problemes existents. Tenia relació amb el poder, i aquesta fou la seva força, enfront dels funcionaris de la dictadura. Això, evidentment, devia topar amb la creença d'alguns monjos que opinaven que aquella no era l'Església que volien, però tampoc érem al país que volíem.

Un punt de partida molt important, i que és clau per explicar la seva evolució política, que mereix ser destacat, és la Festa de l'Entronització de la Mare de Deu de Montserrat l'any 1947.

El 27 d'abril de 1947 es va produir a Montserrat una cerimònia pensada com a acte de reconciliació entre els catalans que havien lluitat en l'una i l'altra banda durant la guerra civil amb opcions ideològiques diferents i, a partir de la catalanitat, ser un acte d'unitat: per tirar endavant el país. La idea era propiciar que el poble de Catalunya tornés a valorar la seva personalitat, cultura, llengua i tradicions.

Aquesta cerimònia va ser la col·locació al cambril, en un tron nou, de la imatge de la Mare de Déu de Montserrat finançada per aportacions populars, per facilitar que tothom la pogués veure i besar i, amb aquesta “excusa”, es va produir aquest acte de retrobament i reconciliació després de la guerra civil a Catalunya on van assistir més de 100.000 persones. Un acte de país i de la llengua, que a efectes eclesiàstic, havia quedat arraconada i marginada per imposició del règim

Aquesta celebració va ser un veritable aixecament de la moral de Catalunya i personalitats com Xavier Rubert de Ventós, hi afegeix el gran paper del Montserrat de l'abat Escarré com un dels artífex principals del fet. A més, el pare Abat Escarré també afavorí les concentracions que posteriorment al 1959, es van celebrar al monestir amb motiu de la consagració del nou altar major de la basílica.

Va ser la primera i la més massiva manifestació de la cultura catalana en temps del franquisme.

Si anem als inicis, la idea del pare Franquesa de construir un tron digne per a la imatge de la Mare de Déu de Montserrat, finançat mitjançant aportacions populars, va sorgir el 1944.

Atès que la iniciativa fou un èxit, l'abat de Montserrat Aureli Maria Escarré, que inicialment no veia clar el projecte, canvià d'opinió en veure la possibilitat de realitzar una mobilització popular per celebrar l'entronització. Va activar els seus contactes amb personalitats del món catòlic per la creació d'una comissió de seglars que es va dir Comissió Abat Oliba amb la finalitat de portar a terme el projecte.

Inicialment la cerimònia es va preveure pel 8 de setembre de 1946, però, degut a la dificultat de les obres de col·locació del tro, es va decidir finalment la data del 27 d'abril del 1947.

La Comissió Abat Oliba estava formada per Fèlix Escalas com a president, home fidel al règim franquista, com a secretari general Fèlix Millet i Maristany, secretari executiu Maurici Serrahima i Bofill i Joan Segalés i Angli i l'advocat Josep Benet i Morell com un dels més importants impulsors.

A la vegada hi havia un centenar de persones més com: Alexandre Cirici, Manuel Ibàñez, Jaume Picas, Pere Puig i un grup de joves que formaven la Delegació Universitària de la Comissió Abat Oliba provinents del Grup Torres i Bages com Josep Maria Ainaud de Lasarte, Jordi Bonet, Jaume Carner, Joan Raventós, Antón Cañellas i un llarg etc.

Constituïda la comissió, van dissenyar el projecte com un procés de llarga preparació i ambientació que havia d'arribar a tot Catalunya i a tots els àmbits de la seva població popularitzant al màxim l'esdeveniment.

Es va teixir una primera xarxa connectant delegacions territorials: comarcals, locals i parroquials. Sectorials d'estament de les parròquies, patronats catòlics, congregacions, moviments religiosos, centres culturals, ordes religiosos, etc., que agrupaven a milers de catalans. La comissió es comunicava amb les diferents delegacions, centres i persones adherits per mitjà de circulars que van augmentar en nombre de destinataris dels 1500 en un inici fins als més de 35.000. S'organitzaren xerrades, activitats de propaganda (moltes en català), repartint fulletons i volants en català i mobilitzant les poques entitats on encara resistia el sentiment catalanista.

El projecte de celebració no fou unànime ja que bisbes catalans franquistes com els de Lleida Juan Villar Sanz i Tortosa Manuel Moll i Salord posaren nombrosos inconvenients, que al final se solventaren.

S'ha de dir que l'entitat es va crear en un context on l'església catòlica a Catalunya tenia un paper controvertit. Per una banda l'alta jerarquia eclesiàstica havia donat suport al bàndol feixista durant la guerra civil i en acabada la guerra, va seguir formant part destacada del règim dictatorial posterior i per tant, els sectors eclesiàstics més catalanistes van quedar marginats i apartats per les imposicions del règim i eren quasi invisibles per por a les represalies de les autoritats afins al règim. Aquestes imposicions van ser per exemple, el posar els alts càrreges de l'església a Catalunya a clergues de la resta d'Espanya i imposar el castellà com a llengua de l'església i els actes religiosos.

Aquesta situació va començar a canviar al 1945 quan acaba la II Guerra Mundial on el feixisme és derrotat a Europa. El règim veu que potser és necessària una certa

obertura per formar part del nou ordre internacional i ho fa arraconant certs símbols feixistes i fent que certes activitats religioses servissin per dur a terme actes d'obertura cap a aquesta comunitat de països vencedors que el franquisme no hagués permès en cap altre moment. És en aquest context en que es produeixen una sèrie d'actes com l'entronització de la Mare de Deu de Montserrat o el Congrés Eucarístic a Barcelona l'any 1952.

En aquells moments, segons Borja de Riquer, l'església catalanista s'hagué de refugiar en petites associacions i grups de base i, de fet, fins a les festes d'entronització del 1947 no pogueren començar a aparèixer en públic.

Per tant, l'acte d'entronització va demostrar la pervivència i resistència del catalanisme catòlic arribant a ser la primera i més massiva manifestació de la cultura catalana en temps del franquisme just en un moment d'inici d'obertura del règim i que seria aprofitat per reivindicar la catalanitat i la força de l'església de base en aquest dur període de la nostra història.

L'acte d'Entronització, el dia 27 d'abril de 1947, fou un gran èxit. Es diu que participaren entre 70.000 i 100.000 persones i hi assistiren tots els bisbes de Catalunya juntament amb les primeres autoritats del règim. Per primera vegada des de la Guerra Civil es feu un ús públic i multitudinari del català. La gent arribava a Montserrat de totes les maneres possibles inclús molts a peu des de diferents punts de Catalunya.

Els milers de persones congregades a la plaça del monestir van escoltar diverses lectures com: Les invocacions de la "Visita espiritual a la Mare de Deu de Montserrat" del bisbe Torres i Bages i no es pogué evitar que la gentada cantés el Virolai quan parlava el ministre d'exterior del govern, Aberto Martín Artajo.

També es llegiren missatges de catalans de moltes parts del món i d'exiliats polítics com Pau Casals.

Hi van haver a la celebració altres actes com la distribució per part del Front Nacional de Catalunya de milers d'estampes i fulletons de propaganda en català i l'aparició, a la roca anomenada el "Gorro Frigi", d'una gran senyera que la policia franquista no va poder despenjar en tot el dia.

S'ha de dir que dies després el governador civil de la província de Barcelona Bartolomé Barba Hernández, va ser destituït.

Com a significació d'aquest acte, en el context de dominació del nacionalcatolicisme, de la descatalanització de l'església catalana impulsada pel règim i la jerarquia eclesial, s'assenyalen les festes d'entronització com un punt d'inflexió de la consciència i reivindicació de la identitat catalana tant en un context polític com en la vivència i creència religiosa.

És a partir d'aquell moment que es passa d'uns actes de resistència a promoure activitats i iniciatives i es parla per primer cop de "reconciliació nacional", concepte que s'anirà introduint a la societat, l'església catalana i les forces polítiques d'oposició al franquisme i el Concili Vaticà II reforçarà.

L'acte de l'entronització es podria considerar també com la llavor d'iniciatives unitàries que es van portar a terme anys posteriors com: la Caputxinada, (març del 1966), la taula rodona (1966-1973), el consell de forces polítiques de Catalunya, creada el desembre de 1975 després de la mort de Franco i l'Assemblea de Catalunya (1971-1977)

El pare Adalbert Franquesa el 1947 va descriure aquell dia amb aquestes paraules:

"De les més apartades contrades arribaven peregrins a peu. N'hi havia que feia dos i tres dies que caminaven. De Lleida, Cervera, Vilanova i la Geltrú, Vic, Manresa, arribaven nombrosíssims grups a peu. A les nou de la nit, mentre s'encenia una gran foguera al cim de Sant Jeroni i amb reflectors s'il·luminaven certs indrets de la

mntanya i el recinte del santuari, amb un bon repic de campanes , començaven els representants de les comarques les vetlles de Santa Maria. En aquel mateix moment s'encenien també a tots els cims de la nostra terra, fins al Mont Major de Mallorca grans fogueres, i les campanes de totes les parròquies del país tocaven l'oració general de Catalunya. Totes les esglésies s'omplien per resar el sant rosari i la Visita Espiritual, cantar la Salve i el Virolai . "il.lumineu la catalana terra". Tots a l'unison, fent un sol cor, una sola ànima, una sola oració." (Entrevista al pare Joan M. Mayol. El Punt / Avui. Mireia Rourera 23 abril 2022)

En aquest moments és quan s'adonà que Catalunya era un poble viu i que la guerra civil no va poder destruir. A partir d'aleshores, es va anar conscienciant. Va ser una evolució lenta que cristal·litzà cap els anys cinquanta quant les vagues dels estudiants, la dels tramviàries i les actituds dels capellans. El 1958, arrel de la seva homilia en la Festa de la Puríssima, s'enduriren més les postures amb el govern espanyol. Montserrat se sentia més vigilat. Hi havia un seguiment real. Montserrat era mirat amb lupa i, qualsevol cosa que passés, era ràpidament seguida i contestada pel govern.

Al 1961 es elegit Abat coadjutor el pare Brasó, es deia que era per restar poder a Escarré, fins procedir al seu trasllat a un altre residència dins el recinte del monestir. L'Abat coadjutor és qui assumeix el govern dins la comunitat, mentre que l'Abat titular manté la representativitat a fora. El pare Tragon admet que quan Escarré se sent deslliurat de les obligacions del monestir, li va fer incrementar la seva activitat política .

Abans d'arribar a les declaracions a "Le Monde" el 14 de novembre de l'any 1963, l'Abat ja anava denunciant el govern espanyol en les seves homilies. Escarré no solament no es va retractar com se li va demanar, sinó que va decidir assumir-ne totes les conseqüències, que en van ser moltes.

4. DECLARACIONS DEL PARE ABAT A “LE MONDE”

L'origen de la entrevista al Pare Abat pel diari francès Le Monde, va ser impulsada per Josep Benet i Albert Manent, que juntament amb el periodista Juan Antonio Novais, van pujar a Montserrat per veure al Pare Abat.

Aquesta iniciativa va ser molt pensada per donar a conèixer un corrent d'opinió creixent entre catòlics catalans que volien un futur democràtic per al seu país i una funció i una actitud diferents de l'Església en el seu conjunt.

La publicació d'una entrevista en primera pàgina a l'abat Aureli Maria Escarré al diari francès 'Le Monde', el més influent del món aleshores, va significar un abans i un després per a la societat catòlica catalana i un veritable daltabaix per a Manuel Fraga Iribarne, l'aleshores ministre d'Informació franquista.

El 14 de Novembre de 1963 el diari francès Le Monde publica una entrevista amb el Pare Abat Escarré que, pel seu contingut, va provocar un fort impacte social i polític en el context del període històric del considerat tardofranquisme. Aquesta entrevista s'hauria de posar en context de l'època. Corren temps d'obertura a l'església catòlica provinents del nomenament com a Papa de Joan XXII i la publicació de l'encíclica “Pacem in terris” l'11 d'abril de 1963.

Aquesta encíclica propugna: “La pau entre tots els pobles que ha de fonamentar-se en la veritat, la justícia, l'amor i la llibertat, no pas per la força de les armes” en un context de Guerra freda i perill nuclear i, no solament es dirigeix als catòlics, sino a “tots els homes de bona voluntat”. També parla de la llibertat de religió i defensava fermament els valors democràtics.

Un altre dels punts forts de l'encíclica i, que és també important en les respostes del Pare Abat al periodista, és la que parla sobre els drets de les minories ètniques “que han de ser respectades i, els estats, afavorir la seva vida cultural, història i costums”.

No cal dir que a Espanya aquesta encíclica va ser rebuda amb poc interès, moltes crítiques i censurada per “subversiva”. A Catalunya, va ser de gran impacte sobretot, dins dels grups del cristianisme i catolicisme progressista.

Vist tot això, l'abat en aquell moment ja influït pel catalanisme polític i en contacte des de feia temps amb personalitats del món polític, social i associatiu de Catalunya, contactes que, en gran part ell mateix va incentivar, va expressar en les seves respostes el sentir de la societat catalana d'aquell moment.

Per tant, en les seves paraules es poden definir dos blocs importants: l'evangèlic i el politico-social.

Ja el titular que el periodista va destacar deia moltes coses : “El règim espanyol es diu cristià, però no obeeix als principis bàsics del cristianisme”. No cal dir el tarravastall que només aquesta frase va crear en un règim en el que un dels lemes més importants era “por la gracia de Dios”.

En quan al que tenia a veure amb l'església i la política el Pare Abat va destacar la contradicció de la veritat evangèlica i el règim espanyol, i va dir, com a més destacat :

- El govern no tèt dret a abusar del seu poder, ha d'esser un administrador en el món de Déu i un servidor del poble.
- La falta d'informació és contrària a la doctrina de l'església i això deu plantejar uns problemes de consciència als dirigents catòlics d'un estat que si no canvia de principis polítics, no es pot dir catòlic
- El concili està creant un clima nou. No es pot viure en el passat, s'ha de viure en el present.
- No hi ha 25 anys de pau sino 25 anys de victòria. No s'ha fet res per acabar amb la divisió de vencedors i vençuts cosa que és un fracàs lamentable d'un règim que es diu cristià.
- No hi ha justícia sense llibertat. Necessita llibertat de premsa, de sinceritat i d'informació.
- L'existència de presos polítics constitueixen un dels aspectes més punibles del règim.

- El poble ha de poder triar el seu govern.

En quan a la part més centrada en la situació social i política de la Catalunya d'aquell temps, va ser també molt clar i explícit destacant un dels punts de la encíclica “Pacem in terris” que parla de les minories ètniques, cosa que ell expressa i considera que és Catalunya :

- Catalunya és una nació entre les altres nacions espanyoles. Com tota minoria, tenim dret a la nostra cultura, a la nostra història i als nostres costums que tenen personalitat pròpia en el si d'Espanya. Som espanyols, no castellans.”
- L'estat ha d'afavorir a aquestes minories i la seva vida cultural: el règim dificulta l'expressió de la cultura catalana.
- Defensar la llengua catalana no és solament un deure sino una necessitat.
- El poble espanyol és molt europeu, sobretot al nord, encara que el règim no faci res per afavorir aquest europeisme.

I acaba l'entrevista dient :

El futur depèn de la manera que es resolgui el problema actual que és un problema social, de democràcia, de llibertat, de justícia.

És un problema de cristians ésser o no ésser cristians autèntics. Col·lectivament, els nostres polítics, no són cristians.

Només soc un monjo: la meua missió consisteix en predicar la veritat i en pregar a Déu perquè es realitzi ... “

No cal dir que les reaccions i conseqüències arribaren de molts llocs. Al periodista, J.A. Novais, que va definir Montserrat com a “centre d'irradiació cultural que ultrapassa els límits de Catalunya i fins i tot les fronteres d'Espanya”, li retiraren el carnet de periodista i el passaport, havent de dimitir com a corresponsal del diari a Madrid i, pel diari Le Monde, el càstig va ser no poder entrar a territori espanyol.

Per la part eclesiàstica l'abat del Valle de los Caídos, va fer unes enceses declaracions contra l'Abat Escarré i també rebé crítiques destacades d'alguns bisbes de la Tarraconense.

Poc temps després van ser clausurades Ómnium cultural i el casal de Montserrat a Barcelona.

Pel pare Abat va ser una de les raons pels quals, al 1965, va haver de marxar a l'exili al monestir italià de Viboldone, afegit a les fortes pressions polítiques que es van produir i la situació interna al monestir.

Aquestes declaracions van ser un carrega explosiva contra el règim franquista que es va veure reflectit en un mirall que no li agradà i a més, veure's “despullat” davant la opinió pública d'un país com França tampoc no va ser gaire agradable pels que presumien de catòlics i dels 25 anys de pau. Malgrat que les còpies del diari van ser requisades als quioscos espanyols, les còpies clandestines van circular durant mesos en molts àmbits de la societat.

Com a reflexió final podriem dir que algunes d'aquestes frases dites pel Pare Abat són ben actuals i la constatació de que algunes coses, no han canviat.

5. PERÍODE D'EXILI I DEFUNCIÓ

Si parlem d'exili pròpiament, l'Abat Escarré va haver d'exiliar-se dues vegades, durant la República i en el franquisme.

L'any 1936, durant la República, amb 28 anys, va haver d'exiliar-se a Itàlia amb uns quants monjos més fugint de la persecució que patien els religiosos en aquell moment.

Inicialment es desplaçà a Barcelona, i des d'allà a Gènova i després a Roma. Des del Vaticà l'hi encarregaren d'exercir un ministeri en una comunitat de religioses que aspirava a una nova estructura monàstica, a Viboldone, on els hi va transmetre l'esperit de Sant Benet, i es va convertir en una comunitat benedictina.

Posteriorment, quan la guerra civil espanyola semblava decidida a favor dels sublevats franquistes, el 1938 va decidir retornar a l'Espanya nacional.

L'altre marxa forçada cap a l'exili fou el 12 de març de 1965. Segons Aurelí Argemí, els motius d'aquest exili foren tres elements entrelaçats difícilment destriables: polítics, eclesiàstics i monàstics.

A nivell polític, feia temps que el govern franquista estava indignat davant les preses de posició públiques de l'Abat Escarré en diferents esdeveniments com durant l'entronització de la Mare de Déu de Montserrat (1947), que es pot considerar com un dels primers actes de reafirmació de Catalunya, així com les seves homilies que foren seguides amb molta atenció pel govern espanyol i finalment per les seves declaracions a Le Monde (1963). Segons Argemí, secretari de l'Abat en aquells moments, les preses de posició de l'Abat no es situaven en cap opció política determinada, però colpien directament al cor ideològic del sistema, presumptament, avalat per l'Església oficial i, segons les mateixes fonts, el govern espanyol pressionava al Vaticà per castigar-lo o fer-lo callar.

D'altra banda, el Vaticà, tot i haver rebut les protestes sobre l'Abat Escarré, seguia aleshores una política de progressiu distanciament del règim dictatorial franquista que no li permetia cedir fàcilment a les reclamacions del govern espanyol

contra un eclesiàstic d'anomenada i influent en l'oposició. Fins aleshores, almenys el Vaticà, havia deixat ajornat "l'afer Escarré".

Finalment, Montserrat vivia en aquells moments una gran crisi ideològica. L'abat Escarré del 1961 estava apartat del govern de la comunitat monàstica i no intervenia en els debats que es plantejaven sovint, però sí que intervingué en la sessió capitular convocada per expressar si s'estava o no d'acord en crear una comunitat de monjos "dissidents" de Montserrat a Barcelona. En aquesta sessió, Escarré va apel·lar als superiors majors, l'Abat general de l'ordre President de la Congregació benedictina de Subiaco, el P. Celestí Gusí, i a partir d'aquell moment els fets es varen desenvolupar com ningú esperava i va iniciar-se una dinàmica de bumerang que acabaria obligant a l'abat Escarré a marxar.

Arrel d'aquesta apel·lació, des de Roma, en lloc de l'Abat Gusí enviaren a Montserrat dos monjos completament aliens a la comunitat montserratina. En aquesta visita, a més decidir no permetre la fundació a Barcelona, es va fer així la recomanació a l'abat Escarré de que deixés temporalment el monestir, aparentment de forma familiar i amistosa, per no fer ombra amb la seva presència o per no impedir el bon govern de l'Abat coadjutor, el P. Gabriel Brasó.

L'abat Escarré no va veure clara aquestes recomanacions, es va desplaçar a Roma i posat en contacte amb l'Abat President aquest el va assabentar que el "consell" de marxar de Montserrat implicava també sortir de Catalunya i d'Espanya.

Estant a Roma va contactar també amb Monsenyor Dell'Acqua, que exercia de secretari d'Estat (Afers Estrangers del Vaticà), en aquesta audiència va ser informat de les pressions del govern espanyol perquè el Vaticà prengués disposicions contra ell i llavors, Monsenyor Dell'Aqua com excusa de la situació monàstica l'hi va imposar moralment (per obediència) no jurídicament (per decret) que l'Abat restés a Itàlia.

Segons queda recollit en l'article "Mitològiques: La veritat de l'abat Escarré", l'Abat Gusí va oferir a Escarré la possibilitat de salvar el seu bon nom de forma que, en lloc de ser expulsat de Montserrat, marxés per la seva pròpia voluntat i mantingués una actitud discreta. També es va acordar una explicació per a la

premsa. Segons la mateixa font, el pare Abat Escarré acceptà les condicions i demanà tornar a Montserrat per recollir les seves pertinences i operar-se d'una intervenció que tenia pendent a Barcelona.

La realitat fou, que al tornar de la clínica, va continuar amb una gran activitat, amb cartes i declaracions clarament catalanistes, en les que atribuïa únicament als motius polítics la decisió d'apartar-lo de Catalunya.

Aquests fets el van convertir, encara més, en un ídol per els sectors catalanistes i en un motiu d'escàndol per el govern espanyol, pel Vaticà i també per un sector del propi monestir de Montserrat.

Han estat motiu de controvèrsia i de força dolor pel propi Abat i el seu entorn les diferents interpretacions d'aquests fets respecte els diferents accents dels actors implicats (polítics, el Vaticà, el Monestir) en aquesta decisió d'expulsar el pare Abat Escarré de Montserrat.

Encara en aquests moments, es un tema que té moltes interpretacions.

Ja un cop a Itàlia, inicialment se l'hi va indicar que restés a Roma, on treballaria en una Comissió del Concili, en concret a les relacions de l'Església amb el món no cristià.

Escarré, amb un estat de salut delicat, sol·licità residir a Viboldone, al monestir de monges benedictines als afores de Milà, on ell ja hi havia estat i col·laborat activament durant el seu primer exili i hi havia seguit en contacte en el decurs dels anys. Després d'una consulta entre Monsenyor Dell'Acqua i el Papa Pau VI se l'hi va concedir aquest desig.

Va ser molt ben rebut per les monges de Viboldone i van posar a la seva disposició un petit piset a l'hospederia, compartit per l'Abat i el seu secretari.que tenia dues habitacions i una sala de bany. Aquest fou el primer i definitiu destí de l'Abat Escarré.

L'abat depenia directament de Monsenyor Dell'Aqua i, ja des del primer moment, va expressar-l'hi per carta que fos discret en les seves intervencions públiques, sobretot en les que poguessin tenir una dimensió política i més concretament, quan aquestes repercutissin en els mitjans de comunicació, evitant contactes amb periodistes o d'altres persones que aprofitessin les seves paraules i poguessin comprometre les relacions del Vaticà amb l'Estat Espanyol.

Tot i així l'Abat Escarré escrivia a tothom i rebia persones de tots els colors polítics i ideologies a Viboldone, segons ens indica el seu secretari particular, Aureli Argemí. Amb tot, no sempre estava disponible. Degut a la seva salut, tenia moltes recaigudes de la seva malaltia, la diabetis. Passava dies i setmanes reclòs i aïllat a la seva cambra. A petició de la comunitat, presidia l'Eucaristia dels diumenges i de les grans festivitats. A més, a petició de l'abadessa del monestir, era conseller pels afers de la comunitat i treballava en l'elaboració de la Constitució del monestir.

Segons el seu secretari, la vida que l'Abat Escarré portava a Viboldone era força limitada per la seva malaltia, però era molt activa en quantitat de contactes. Li agradava, possiblement per necessitat psicològica, sortir pels voltants de Viboldone, per la ciutat de Milà, en viatges d'anar i tornar el mateix dia, i també viatges a l'estranger com a l'Estat francès, majoritàriament a Cuixà i a Prada, on coincidí amb Pau Casals. També viatjà dues vegades a Palestina.

Encara que mai no hi haver cap prohibició explícita per viatjar, el Pare Abat havia de demanar el vist-i-plau a la Secretaria d'Estat del Vaticà cada vegada que projectava desplaçar-se fora d'Itàlia. Simptomàticament, el primer permís que va demanar va ser, a les poques setmanes d'arribar a Itàlia, per anar a Montserrat per celebrar-hi la Setmana Santa, la sol·licitud l'hi fou denegada, com totes les altres peticions següents que comportaven posar els peus a Montserrat o a

Catalunya, i fins i tot a Espanya. La més dolorosa, en ocasió de la mort de la seva mare.

Les relacions amb Mon. Dell'Acqua va ser sempre en to correcte i mai de forma autoritària. Un estil ben diferent, considerat com dictatorial, (segons indica Argemí) tingué el cardenal Antoniutti (prefecte de la Congregació de religiosos), en la seva única relació formal amb l'Abat Escarré que fou per notificar-li que ja no era més Abat de Montserrat, és a dir, l'hi havia tret el títol d'Abat de Montserrat en ser elegit el seu segon coadjutor, el P. Cassià Just.

Al llarg dels tres anys d'exili va mantenir relacions escrites i personals amb gent d'un ampli ventall de procedències i ideologies. També va mantenir relacions amb persones que dubtaven d'ell o que l'hi eren clarament adversaris.

Les circumstàncies i la seva figura, dintre de l'oposició al franquisme, atreien cap a ell molts polítics i persones compromeses en la lluita pel restabliment de la democràcia. Rebia des de franquistes crítics fins a republicans, exiliats, i contraris acèrrims al feixisme. La llista de personalitats nacionals i estrangeres que el visitaren és llarguíssima, segons el seu secretari, que també indica que la correspondència conservada en els arxius, demostra la capacitat de l'Abat Escarré de diàleg amb tothom. Un diàleg que també tenia el seu aspecte pastoral, davant dels que s'adreçaven a ell per motius estrictament religiosos i de consulta sobre problemes personals o de consciència.

L'Abat Escarré era molt curiós, s'interessava per tot el que passava al món, recollia i copsava molta informació, seguia amb interès les obres d'alguna editorial catalana, i d'artistes catalans i avantguardistes, però la seva atenció se centrava sobretot en els problemes que es referien a Montserrat, a l'Església catalana i conciliar i a la política del nostre país. Tan la que es desenvolupava dintre com la que es feia des de fora.

En quan a Montserrat, conservava un cert distanciament per no immiscuir-se en el govern del Monestir, però seguia amb molt interès allò que passava d'important per les persones i pels monjos. D'altra banda, seguia amb una atenció que l'hi arribava a colpir la seva mateixa salut, els esdeveniments que significaven un

Comentado [RRB1]: que

Comentado [RRB2R1]:

Comentado [RRB3R1]:

desmembrament de la comunitat de Montserrat, culminats en la fundació de la comunitat a Cuixà el novembre de 1965.

Pel que fa a l'Església catalana, l'Abat Escarré continuà interessant-se pels sacerdots i grups cristians que treballaven per la recuperació de la identitat nacional. En fets com el nomenament del bisbe castellà Marcelo González Martín, on recolzà l'eslògan "Volem bisbes catalans", la manifestació de capellans contra la tortura o d'altres situacions similars, prengué posició i s'afegí a les protestes i feia arribar per carta o a viva veu la seva opinió davant al Vaticà.

Escarré era conscient del seu paper com Abat i com a persona, que per les seves actituds i pel seu carisma s'havia guanyat davant del poble català. Ell creia (segons Aureli Argemí), que tot això l'obligava a continuar, des de l'exili, una obra de reconciliació entre els catalans fomentant-ne la unitat necessària, segons ell, per aconseguir les llibertats, la democràcia i la pau constructiva que els eren negades. El preocupava que alguns distorsionessin el seu paper i el consideressin un líder polític, anomenant-lo "Abat de Catalunya" o en sentit similar "El Makarios català".

L'estat de salut de l'abat empitjorava. Diferents testimonis afirmaren que l'enyorança que l'hi provocà l'exili afecta a la seva salut. Estant ja ingressat en un hospital italià el visità el Dr. Trueta i veient els seu greu estat va trucar al pare Cassià Just, en aquells moments l'abat de Montserrat, i segons consta, l'hi digué "L'abat està molt malalt, si voleu enterrar-lo a Catalunya no hi ha temps per perdre. Veniu a buscar-lo immediatament". El 15 d'octubre de 1968 arribà a Barcelona i, directament des de l'aeroport, fou traslladat a la clínica Platón. El règim el deixà tornar perquè quasi no era viu, venia pràcticament mort. El van acompanyar familiars, amics i monjos. Va morir el diumenge, 20 d'octubre de 1968.

Atenent a la petició de molts, abans d'anar a Montserrat, el cos fou portat al Monestir de Sant Pere de Puelles. La multitud omplia els carrers i la gent feia cua davant les seves despulles.

El dia 22 d'octubre s'organitzà el trasllat a Montserrat. La guàrdia civil a cavall tenia l'ordre de impedir que la comitiva seguís el carrer, però quan intentaren posar el taüt al cotxe fúnebre, un grup de seglars agafaren el taüt vivint-se uns intensos moments d'emoció i tensió, segons descriu Josep M. Jané, els cavalls dels guàrdies quedaren potes enlaire, envoltats per la gentada. Milers de persones varen acompanyar la comitiva fins la plaça de Sarrià, entre un poble vibrant, aclamant a l'abat i amb una gran voladissa de mocadors.

Amb una llarga comitiva d'automòbils les restes de l'abat arribaren a Montserrat. Va entrar per la porta gran, amb mitra i amb anell, com Abat. Totes les campanes del monestir anunciaren la seva arribada. El fèretre amb una bandera catalana al damunt fou exposat, amb una continua desfilada de gent, tot el dia 23. El dia 24 al matí fou el funeral on, per primera vegada des del 1939 es cantà l'himne nacional de Catalunya, Els segadors, sense que els agents policials allà presents s'atrevisin a actuar. Més de setanta sacerdots concelebraven la missa exequial presidida pel pare abat Cassià. La homilia fou interrompuda per aplaudiments en diverses ocasions. Jané en destaca un fragment: "Res no treu el sofriment i la desorientació del nostre poble davant les divisions i les mesquineses. Jo voldria que aquest "mea culpa" retornés la pau i la confiança a tots vosaltres i ens preparés per acollir més dignament les despulles d'aquell qui, en aquests darrers anys, ha estat l'home més estimat de tots els catalans".

Les seves despulles reposen a la cripta dels màrtirs i la làpida de la seva tomba diu:

“ AURELI M. ESCARRÉ/ ABAT RESTAURADOR DE MONTSERRAT / SERVENT FIDEL FINS
A MORIR / DE L'ESGLÈSIA I DE CATALUNYA”.

6. RELACIONS DE L'ABAT ESCARRÉ AMB DIFERENTS PERSONATGES DE L'ÈPOCA.

Aquesta és una relació de personatges importants amb qui l'Abat es va relacionar i que van influir d'alguna manera amb els fets de la seva vida personal i eclesiàstica.

FRANCISCO FRANCO BAHAMONDE (1892-1975)

Francisco Franco, militar i autoproclamat cap d'Estat des de 1939 fins 1975. Integrant del grup militar que va donar el cop d'Estat de 1936 contra el Govern democràtic de la Segona República, donant lloc a la guerra civil espanyola.

Les relacions de l'abat Escarré amb Francisco Franco i el règim franquista passa per diverses etapes. Segons Joan B Culla: En la primera etapa que va des del 1939 fins a 1945 o 1946, Escarré està plenament identificat amb el règim que va "salvar" l'Església dels horrors de la revolució. Després hi ha un segon període en que Escarré mira de compatibilitzar, més o menys conscientment, la bona relació amb el poder franquista i el compromís de repressió, de les tortures policials, etcètera. Finalment amb les declaracions al diari Le Monde la ruptura amb el règim franquista és total i és una de les causes fonamentals que l'hi varen suposar l'exili.

En el primer d'aquest període Franco va visitar diverses vegades Montserrat. Entrava al monestir sota pali, fet comú en les visites del cap d'estat. Hi han testimonis que descriuen que Franco i la seva dona es tutejaven amb Escarré. Aquesta bona relació l'hi facilitava a l'aleshores abat, que els governadors els respectessin. Un dels fets més destacats que van suposar un canvi important en les relacions tingué lloc durant

l'entronització de la Mare de Deu de Montserrat el 1947, un dels primers actes de reafirmació de Catalunya, en que, en el un dels cims més alts de Montserrat, hi va aparèixer una immensa senyera catalana amb el consegüent trasbals de les persones assistents afins al règim.

Poc a poc, amb les seves homilies que van incloure aspectes de política social i justícia política, així com convertir-se en símbol de l'Església catalana, van tensionar en extrem aquesta relació.

JOSEP TARRADELLAS JOAN, Marquès de Tarradellas (1899-1988)

Fou un polític català president de la Generalitat de Catalunya a l'exili a la població francesa de Saint-Martin-le Beau, durant la dictadura de Franco des de 1954 fins a la restauració de la Generalitat el 1980.

Segons indica Ricard Lobo, al llibre de Montserrat Minnobs L'abat Escarré i Tarradellas, es veieren diverses vegades a França i a Itàlia. La relació sembla amistosa i s'observa una gran consideració i respecte mutu, però no pas absent de tensió en alguns moment. Potser Tarradellas va témer massa inútilment que Escarré es convertís en dirigent polític, cosa que aquest va evitar sempre malgrat que alguns li empenyien.

En uns anys en què, a Catalunya, molt poca gent sabia que, al bell mig de la Turena francesa, hi havia qui deien ser el legítim president de la Generalitat, aquest temia obsessivament qualsevol plataforma o personatge que pogués eclipsar la seva pròpia personalitat suplantar-lo com a portaveu i representant de la veritable Catalunya sufocada pel franquisme.

El primer motiu de les crítiques i maniobres va ser la revista mensual Serra d'Or, Tarradellas va pretendre suprimir la cobertura econòmica i jurídica inicial que Montserrat l'hi donava.

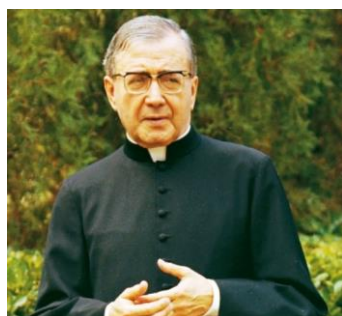
Les coses es van agreujar arran de les declaracions de l'abat Escarré a Le Monde. Segons cartes creuades entre diversos exiliats a França : "en Tarradellas se les ha empreses ara contra les declaracions de l'abat de Montserrat i les qualifica de catastròfiques. Que faran mal a l'Església i al catalanisme".

En la percepció de Tarradellas, Escarré l'hi podia disputar el lideratge moral. Per donar més versemblança a aquesta amenaça Tarradellas va posar en circulació, segons aquesta font, el clixé segons el qual Escarré aspirava a ser el Makarios de Catalunya, en referència a l'arquebisbe-polític Makarios III, primat de l'Església Ortodoxa de Xipre.

Tarradellas dibuixava a Escarré com un nus d'unió entre la comunitat de Montserrat i el PSUC, i ho considerava l'amenaça més gran contra la seva autoritat.

SAN JOSEPMARIA ESCRIVÀ DE BALAGUER, (1902-1975)

Sacerdot Aragonès i fundador de l'Opus Dei l'any 1928. És venerat com a sant per l'Església Catòlica. L'abat Escarré i Sant Josepmaria Escrivà, es van conèixer en un primerencontre a Madrid l'any 1942 i, a partir de 1943 en que varen coincidir en un sopar a casa de Felix Millet, domicili on s'allotjava l'abat quan viatjava a Barcelona, van encetar una amistat que va durar tota la vida.

La revista *Studia et Documenta* de l'Institut Storico San Josémaria Escrivà, ha publicat més de cent documents que inclouen tota la correspondència entre Sant Josep Maria Escrivà de Balaguer i dom Aureli M. Escarré. Aquestes cartes van des de maig del 1941, quan el llavors abat coadjutor de Montserrat escriu al bisbe de Madrid-Alcalà i de Pamplona demanant informació sobre l'Opus Dei, fins al gener del 1966, dos anys abans de la mort d'Escarré. L'epistolari diferencia 3 períodes: Del 1941 al 1943, del 1943 al 1949 i d'aquell any al gener de 1966.

PRIMER PERIODE:

El primer període neix per l'interès de dom Escarré per l'Opus Dei arran de les dificultats que aquesta institució va tenir als inicis de la seva tasca a Barcelona, poc després de la Guerra Civil, en concret arran de l'enrenou provocat pel P, Manuel Vergés, director de la Congregació Mariana de Barcelona, vinculada als jesuïtes, després d'expulsar a sis joves que seguien el camí del Opus Dei. Es tractava de noms tan coneguts com Alfons Balcells Gorina, Ramon Guardans, Raimundo Paniker, Rafael Escolà o Laureano López Rodó.

El primer document és una carta que Escarré va escriure al bisbe de Madrid Eijo Garay demanant-l'hi informació. Arran de la resposta aclaridora del bisbe donant suport a l'Opus Dei, el monestir de Montserrat amb l'abat Escarré al capdavant, van donar ple suport a la Institució del Opus Dei i, segons Saranyana, "va resultar decisiva per apaivagar els ànims dels catòlics barcelonins". En aquests moments l'Opus Dei a Barcelona "...amb prou feines comptava amb mitja dotzena de membres". Sant Josepmaria, assenyala el professor Saranyana, mai no va oblidar el noble afany de l'abat d'ajudar-los en aquells moments. També segons aquesta publicació, d'aquesta correspondència es desprèn que l'Opus Dei, en l'etapa fundacional té arrels a Montserrat. En aquest bloc, apareixen diverses personalitats de la vida eclesiàstica i civil espanyola d'aquells anys com els bisbes de Madrid, Pamplona, Vitòria i Barcelona, el nunci de sa Santedat, el governador civil de Barcelona, els pares jesuïtes Vergés, Ruiz i Carrillo de Albornoz; Josep Maria de Porcioles i els germans Salvador i Fèlix Millet i Maristany.

SEGON PERIODE

En aquest segon període s'inclou la correspondència entre l'any 1943 i el 1949, en que els temes que tracten corresponen fonamentalment a l'interès de l'abat Escarré en recuperar la condició d'abadia que Montserrat va perdre l'any 1873 i demana ajuda a San Josepmaria Escrivà per aconseguir-ho.

TERCER PERIODE

En aquest grup de cartes, des de març del 1949 al gener de 1966, s'aprecia que el fundador de l'Opus Dei s'està dedicant completament a l'expansió apostòlica de l'Obra

i a la seva organització institucional i l'epistolari és més protocolari. En aquests anys, l'abat havia fet un gir catalanista que desembocà en les famoses declaracions al *Diari Le Monde* (noviembre 1949). Sobre les opinions polítiques no hi ha cap referència en aquesta correspondència.

Dom Escarré i Sant Josepmaria es van tornar a veure l'agost de 1949 i el maig de 1950. El darrer document és una carta de Joan Baptista Torelló a Sant Josepmaria després de que Torelló visités a l'abat Escarré en el seu retir a l'abadia de Viboldone i és d'especial interès perquè contextualitza les doloroses circumstàncies que pateix l'abat, ja greument malalt.

En aquesta carta diu que l'abat l'hi va comentar que “el cardenal de Tarragona , Arriba y Castro, em va dir que jo em posava en política i jo l'hi vaig respondre que ell feia política tots els dies, com la quasi totalitat dels bisbes d'Espanya”.

8. RECORDS I VIVÈNCIES DE LA GENT QUE EL VA CONÈIXER .

Tot i que encara queden persones que el van conèixer, molta gent gran recorda poc i, dels menys grans, son massa joves per adonar-se de la importància del pare abat. Pensem que va morir l'octubre de 1968, fa 55 anys.

Mentre estàvem elaborant aquest treball han mort els dos familiars directes que restaven vius i ens hem quedat orfes del seu testimoni.

Existeix publicada una biografia del pare abat, escrita per Josep Maria Jané i Samsó, veí de l'Arboç i cosí de la Josefina Jané, cunyada del pare abat.

La biografia fou editada per l'Institut d'Estudis Penedesencs i l'Ajuntament de l'Arboç l'octubre de 1993.

Relacionem a continuació què en deien o en diuen d'ell algunes persones:

Montserrat Ràfols i Raventós. Avui amb 94 anys. Esposa que fou d'Esteve Cruanyes i Oliver, cosí del pare abat.

Recorda aquests detalls:

1er. Que assistia a les recepcions que feia el pare Abat quan anava a la seva casa natal a l'Arboç, on feien tertúlies catalanistes.

2on. Que eren rebudes a Montserrat pel pare abat quan anaven de romeria les cantores de l'Arboç.

3er. Que l'any 1963, va fer una visita inesperada a l'Arboç. Va dir missa a casa seva i va convocar unes cinquanta persones a prendre cafè. A la tarda, va donar un tomb pel poble, visitant, a més de l'església, altres indrets. Després, la seva visita va tenir també un caràcter més institucional: va rebre a l'alcalde, Manuel Pi Almirall, al capellà, Mn. Anton Comulada i Paituví, a la redacció de Fe i Vida, i a la Junta de l'Esbart Dansaire de Sant Julià de l'Arboç. En el transcurs de l'acte, va lliurar a aquest últim, un donatiu que va suposar l'inici de la subscripció popular per l'adquisició d'un equip de megafonia. Al capvespre, l'Ajuntament li dedicà un carrer a tocar de casa seva. El senyor alcalde va començar l'acte amb unes poques paraules i es va quedar mut, en

blanc, durant una llarga estona. El pare abat, d'una manera simpàtica, li digué: — Moltes gràcies, senyor alcalde pel que m'ha dit...i també pel que em volia dir.

4rt. Com a conseqüència de les declaracions del pare abat a Le Monde, es desfermà una campanya del règim franquista en contra seu. A l'Arboç, el senyor alcalde, manà a l'agutzil Josep Freixas a trencar les plaques que havia fet posar poc temps abans. La indignació popular va fer que, l'endemà mateix, l'alcalde en fes col·locar unes de noves.

5è. Que van anar, ella i el seu marit i Joan Mestres i Domingo i la seva esposa, Paquita Guasch i Mayner, a veure'l a Sant Miquel de Cuixà, l'any 1966, quan es va haver d'exiliar. El mateix dia van coincidir en la visita amb un altre exiliat cèlebre, Pau Casals i Defilló.

6è. Que, l'abril de 1968, van anar a Milà, el seu marit Esteve Cruanyes, Joan Mestres, Josep Guasch i Josep Mª Jané, on llogaren un cotxe per anar Viboldone, on ja els esperava el Pare Abat amb delit. El dia 27, festivitat de la Mare de Déu de Montserrat, va dir la missa en italià i en català. Els quatre arbocencs li plantejaren de fer-li un cordial segrest, consistent en treure'l dels murs en els que estava enclaustrat per donar, els quatre arbocencs, ell i dos monjos més, un recorregut pels voltants, al que va accedir amb il·lusió. Voltaren per Sotto il Monte, pàtria de Joan XXIII, i després anaren a Brescia, Pavia, el llac Maggiore i entraren a Suïssa per visitar Lugano i Locarno. Un dels monjos els hi explicà que al pare abat li agradava d'anar a un dels aeroports de Milà i compadir-se de la relativa llunyania que el separava de Catalunya: —Sols em separen cinc quarts de Barcelona!

7è. L'últim que la Montserrat recorda, és que, quan van pujar a Montserrat per l'enterrament, l'impressionà la imatge de la gran senyera damunt les roques de Montserrat.

Caterina Mestres i Guasch. Avui amb 72 anys. Molt amiga de la neboda de l'abat, la Montserrat Escarré i Jané.

Recorda aquests detalls:

1er. Que assistia a les recepcions quan anava a la seva casa natal a l'Arboç, on li feia besar l'anell.

2on. Que de la seva boca sentí per primera vegada la paraula "Generalitat".

3er. Quan als seus setze anys l'Esbart va organitzar un viatge per anar a veure'l, ja estava hospitalitzat a Cuggiono, prop de Milà, el dia 11 d'octubre del 1968, recorda que els va anar saludant d'un en un, preguntant de quina casa eren i tenint unes paraules amables per cadascú. A l'Eduard Jané i Rabella (membre també d'aquest grup de treball) el va elogiar per la seva elegància en els balls i li va pronosticar que era l'última vegada que el veuria.

4rt. Que va acompanyar a la seva amiga Montserrat Escarré, neboda del Pare Abat a Barcelona, d'on sortien les despulles de l'abat, i que, prop de la plaça de Sarrià, la gent s'arremolinava damunt el cotxe fúnebre, ells anaven amb el cotxe familiar que el seguia. Van restar juntes també durant els dies que van estar a Montserrat per les exèquies.

Josep Maria Jané i Guasch. Avui amb 63 anys. Fill del Josep Maria Jané i Samsó.

Recorda quatre detalls de la seva vida:

1er. Que a la botiga de les Amèriques de l'Arboç, dirigint-se al seu germà Jordi, que encara anava en braços del seu pare, li pronosticà que arribaria a ser President de la Generalitat. Per poc no es va complir. De fet, va ser Conseller d'Interior del govern de la Generalitat des del 22 de juny del 2015 al 14 de juliol 2017.

2on. Que quan arribava a la botiga, els feia besar l'anell abacial.

3er. Que a les exèquies que se celebraren a la seva mort es cantà públicament l'himne nacional de Catalunya, Els Segadors, himne que ell sentí, i cantà per primera vegada, ja que es va repartir un full amb la lletra.

4rt. Que va ser una de les persones que anà a Montserrat a triar la pedra del monument que havia de significar la unió de l'abat Escarré i el poble de l'Arboç amb Montserrat. El monument va ser inaugurat el dia 21 d'octubre de 1978.

9. CRONOLOGIA

1908: Neix el 15 d'abril a l'Arboç (Baix Penedès)

1923: Ingressa a Montserrat a l'edat de 15 anys.

1926: Fa els Vots de Professió monàstica.

1933:  s ordenat Sacerdot, als 25 anys d'edat.

1936: Es veu obligat, com altres monjos de Montserrat a refugiar-se a Itàlia.

1938: En plena guerra, i com d'altres monjos, passa per Navarra, Saragossa i finalment retorna a Montserrat.

1939: Arriba a Montserrat abans que les tropes franquistes i davant d'elles i – per conservar el Monestir- es presenta com a Prior. Ho serà, oficialment, més tard i en el mateix any.

1941:  s elegit Abat Coadjutor, a l'edat de 33 anys

1946:  s elegit Abat titular.

1947: Tenen lloc les festes d'Entronització.

1948: Inicia les homilies en català. La primera té lloc en la festa del 8 de setembre.

1950: Es re emprenden les publicacions.

1956: Al cap de 75 anys d'haver presidit l'Abat Muntades la Primera, l'Abat Escarré rep la segona corona literària, el 3 de juny.

1958: El 8 de setembre predica una homilia en la qual fa clara referència al Govern Civil. Neixen els "Quaderns de vida cristiana".

1959: Impulsa la creació de la revista "Serra d'Or".

1961: Demana l'elecció d'un Abat Coadjutor.

1963: Efectua les declaracions al diari francès "Le Monde".

1965:  s obligat a abandonar Montserrat i s'instal a a Viboldone (Milà).

1966: El mes de març escriu una important "Introducció" als Documents del Concili Vaticà II (Barcelona, E. Estela, 1966), que apareixerà el mes de maig del mateix any signada "Aureli Maria Escarré, Abat de Montserrat". En aquest mateix any és destituït com Abat Titular (desembre del 1966)

1968: El 15 d'octubre d'aquest any, ja greument malalt  s traslladat – amb no pocs esforços- a una clínica de Barcelona on mor el dia 21 d'octubre, a 60 anys.

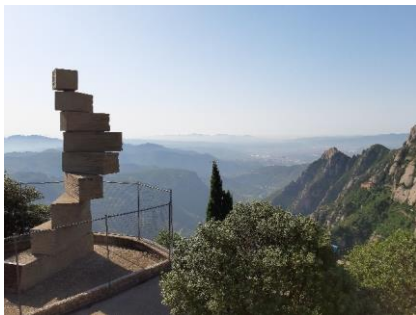
Conclusió

En buscar el tema del treball, el nostre grup va decidir parlar de la figura de l'Abat Escarré diríem per proximitat.

L'Abat Escarré era arbocenc com nosaltres i ens va interessar la seva figura, en alguns aspectes, controvertida.

Durant la confecció del treball hem après moltes coses que no sabíem tant de la seva vida personal com política, eclesiàstica i social i la influència que va tenir en molts aspectes de la societat de l'època.

La nostra intenció ha estat presentar el personatge tal com es veu reflectit en diversos documents, entrevistes, imatges, testimonis de gent que el va conèixer i tractar, sense donar una opinió que, creiem que al llegir el nostre treball, cadascú es pot formar.

Escut de l'Abat a la casa pairal de l'Arboç

10. BIBLIOGRAFIA / WEBGRAFIA

Llibres i articles

- L'Abat Escarré, l'Abat de Catalunya. Jané Samsó, Josep Maria
Ed. Institut d'Estudis Penedesencs i Ajuntament de l'Arboç, 1993
- Aureli M. Escarré. Abat de Montserrat 1946-1968 Minobis, Montserrat
Ed. La Il·lar del llibre, 1986
- L'Abat Escarré i les declaracions a Le Monde 14-11-1963
Recull d'articles de diversos autors.
Ed. Ajuntament de Barcelona, Associació de Periodistes Europeus de Catalunya,
Secretaria d'Afers Exteriors, Generalitat de Catalunya, Monestir de Montserrat,
etc. al.
- Revista Somatemp:
<https://somatemp.me/2014/06/21/mitologiques-la-verdad-sobre-el-abat-escarre/>
- Article del diari Ara :
https://www.ara.cat/cultura/aureli-escarre-martir-oportunista_1_2607047.html
- Article Pasqual Maragall
https://arxiupmaragall.catalunyaeuropa.net/files/original/30/706/19931029_LV.pdf
- Entrevista al pare Joan Maria Mayol sobre les festes d'entronització. El Punt
avui
<https://www.elpuntavui.cat/societat/article/5-societat/2129345-l-entronitzacio-de-la-mare-de-deu-va-ser-un-acte-de-pais.html>

- El Montserrat de l'Abat Escarré a l'època franquista. Article de Jordi Vila-Abadal

<https://www.mariavilanova.cat/el-montserrat-de-labat-escarre-a-lepoca-franquista-per-jordi-vila-abadal>

- La denúncia de l'Abat Escarré. Article de Catalunya Cristiana

<https://www.catalunyareligio.cat/ca/blog/opinio-publicada/denuncia-abat-escarre-231835>

- 50 anys de les declaracions a Le Monde. Article de la web Memorial Democràtic. Generalitat de Catalunya.

https://memoria.gencat.cat/ca/que-fem/publicacions_md/revista-temps-i-espais-de-memoria/temps-i-espais-de-memoria.-num.-01/passat-i-present/cinquanta-anys-de-les-declaracions-de-labat-escarre-a-le-monde.-emili-ferrando-puig/

- **Article serra d'Or**

<https://www.raco.cat/index.php/Querol/article/download/355494/447646>

- L'Abat Escarré. Article de la wikipèdia.

https://ca.wikipedia.org/wiki/Aureli_Maria_Escarr%C3%A9_i_Jan%C3%A9

- Article sobre la II Guerra Mundial (Wikipèdia)

https://ca.wikipedia.org/wiki/Segona_Guerra_Mundial

- Articles sobre San Josemaria Escrivá de Balaguer

<https://opusdei.org/ca-es/article/l-abat-escarre-i-sant-josepmaria-correspondencia/>

<https://opusdei.org/ca-es/article/la-relacio-descriva-de-balaguer-i-labat-escarre/>

Per saber-ne més :

- Documental TV3 : Ciutadà Escarré

<https://www.ccma.cat/tv3/alacarta/sense-ficcio/ciutada-escarre/video/3486810/>

- L'Abat dels dos exilis

<https://www.rtve.es/television/20120405/labat-dels-dos-exillis-ciutada-escarre/513903.shtml>

- Centenari del naixement

<https://www.youtube.com/watch?v=8scW80r3CrY&t=29s>

- Funeral

<https://www.youtube.com/watch?v=xOU-Rfm6do0&t=54s>

- Dom Aureli Maria Escarré - L'Abat Escarré ens parla.. EP 1968

<https://www.youtube.com/watch?v=Cw5DDkrOel8>

- Abat Escarré: 50 anys declaració Le Monde

<https://www.youtube.com/watch?v=78BWCXO-Dfs>